

Listy

Zbiór dynamiczny

- Zbiór dynamiczny to zbiór wartości pochodzących z pewnego określonego uniwersum, którego zawartość zmienia się w trakcie działania programu.
- Elementy zbioru dynamicznego musimy co najmniej umieć porównać pod względem identyczności (czy dwa elementy są równe albo różne).
- W multizbiorze elementy mogą się powtarzać.

Dynamiczne struktury danych

- Dynamiczna struktura danych, to struktura danych pozwalająca na przechowywanie zbioru dynamicznego; rozmiar tej struktury dostosowuje się do rozmiaru danych.
- W zbiorze dynamicznym musimy umieć realizować operację dodania nowego elementu do zbioru i usunięcia ze zbioru wskazanego elementu.
- Tablica dynamiczna jest dynamiczną strukturą danych.
- Zastosowanie: przechowywanie pewnego zbioru danych, którego zawartość będzie się zmieniać w trakcie pracy programu.

Słownik

- Słownik (ang. dictionary) to struktura danych pozwalająca efektywnie realizować następujące operacje:
  - `insert(x)` – dodanie nowego elementu `x` do zbioru dynamicznego,
  - `delete(x)` / `remove(x)` – usunięcie elementu o wartości `x` ze zbioru dynamicznego,
  - `search(x)` – sprawdzenie czy w zbiorze dynamicznym znajduje się element o wartości `x`.
- Multizbiór to zbiór dynamiczny, w którym mogą się powtarzać elementy o takich samych wartościach.
- Struktura danych jest homogeniczna, jeśli składa się z elementów tego samego typu.

Lista

- **Lista** (ang. list) to homogeniczna struktura danych służąca do reprezentowania zbioru dynamicznego, w której elementy ułożone w ciąg (struktura sekwencyjna).
- Element listy nazywa się **węzłem** (ang. node); każdy węzeł zawiera pole `value` służące do przechowywania jednej wartości z pewnego określonego uniwersum oraz pole `next` ze wskaźnikiem na następny element listy (ostatni element listy ma w polu `next` wpisany wskaźnik pusty).
- Pierwszy węzeł listy jest nazywany głową (ang. head) albo początkiem listy; reszta listy za pierwszym węzłem jest nazywana ogonem listy (ang. tail).
- Dostęp do elementów listy jest **sekwencyjny** – a więc dojście do elementu k-tego wymaga przejścia przez kolejne elementy listy od pierwszego do docelowego.
- Zastosowanie: lista najlepiej nadaje się do danych, które będą przetwarzane sekwencyjnie.

Lista

- **Lista jednokierunkowa** (ang. single linked list) to lista, po której można się poruszać tylko od głowy do ogona – w każdym węźle jest tylko wskaźnik do następnika.
- **Lista dwukierunkowa** (ang. double linked list) to lista, po której można się poruszać w obu kierunkach: w stronę głowy i w stronę ogona – w każdym węźle są dwa wskaźniki `next` do następnika i `prev` do poprzednika.
- Gdy dane pochodzą z uniwersum z porządkiem liniowym, to dane w liście można przechowywać w sposób uporządkowany – mamy wtedy do czynienia z **listą uporządkowaną**.

Lista

- **Lista cykliczna** to lista, w której ostatni węzeł posiada wskaźnik do pierwszego węzła.
- Lista dwukierunkowa może być cykliczna.
- **Lista z wartownikiem** to lista, w której na końcu umieszczony jest węzeł zwany wartownikiem – wartownik nie przechowuje danych, pełni rolę pomocniczą w nawigacji po liście.
- Lista z wartownikiem może być cykliczna lub dwukierunkowa.

Lista

Wyszukiwanie wartości w liście jednokierunkowej – wersja iteracyjna

```
search(node *n, x) -> boolean
{
    while (n.value != x) {
        if (n.next != null) n := n.next;
        else return false;
    }
    return true;
}
```

Czas: $O(n)$ gdzie n to ilość elementów na liście

Pamięć: $O(1)$

Lista

Wyszukiwanie wartości w liście jednokierunkowej – wersja rekurencyjna

```
search(node *n, x) -> boolean
{
    if (n == null) return false;
    if (n.value == x) return true;
    return search(n.next, x);
}
```

Czas: $O(n)$ gdzie n to ilość elementów na liście

Pamięć: $O(n)$ zależy od liczby wywołań rekurencyjnych

Lista

Wyszukiwanie wartości w liście jednokierunkowej z wartownikiem – wersja rekurencyjna

```
search(node *n, x, node *sentinel) -> boolean
{
    sentinel.value := x;
    while (n.value != x) n := n.next;
    return n != sentinel;
}
```

Czas: $O(n)$ gdzie n to ilość elementów na liście

Pamięć: $O(1)$

Lista

Wyszukiwanie wartości w liście posortowanej – wersja rekurencyjna

```
search(node *n, x) -> boolean
{
    if (n == null) return false;
    if (n.value == x) return true;
    if (n.value > x) return false;
    return search(n.next, x);
}
```

Czas: $O(n)$ gdzie n to ilość elementów na liście

Pamięć: $O(n)$ zależy od liczby wywołań rekurencyjnych

Lista

- Wstawianie elementu do listy nieuporządkowanej:
  - na początek listy,
  - na koniec,
  - na zadaną pozycję.
- Wstawianie elementu do listy uporządkowanej:
  - wstawiamy zachowując uporządkowanie
- Usuwanie elementu z listy:
  - usuwanie elementu z zadanej pozycji,
  - usuwanie elementu o zadanej wartości.

Listy

- Technika zwracania wskaźnika do struktury po zmodyfikowaniu (semitrwałe struktury danych).
- Przykład: wstawienie elementu na zadaną pozycję:

```
insert(node *n, x, pos) -> node*  
{  
    if (pos < 0) error;  
    if (n == null and pos > 0) error;  
    if (pos > 0) {  
        n.next := insert(n.next, x, pos-1);  
        return n;  
    }  
    else return new node(x, n);  
}
```

wywołanie:

```
head := insert(head, x);
```

Listy

- Operacje słownikowe na liście n-elementowej wymagają:
  - czasu $O(n)$,
  - pamięci $O(1)$ gdy używamy iteracji albo $O(n)$ gdy korzystamy z rekurencji.